

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku, halduskohtumenetluse seadustiku ning tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse muutmise seadus (paberivabale kohtumenetlusele üleminek)

§ 1. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahv 56 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 56. Toimik tsiviilasjas

(1) Kohus peab iga tsiviilasja kohta toimikut kohtute infosüsteemis, kuhu võetakse ajalises järgnevuses kõikide menetlusastmete menetluskohandused ja muud asjaga seotud andmed. Seaduses ettenähtud juhul loetakse toimiku osaks ka muud menetlusega seotud esemed.

(2) Tsiviilasja digitaalse toimiku moodustavad kohtuasja dokumendid ja andmed, mis on salvestatud e-toimiku süsteemi kohtute infosüsteemi või muu e-toimiku süsteemiga liidestatud andmekogu kaudu. Toimiku osaks loetud esemete kohta peetakse toimikus loetelu.

(3) Kohtule esitatud dokument ja selle lisa loetakse toimikusse võetuks või sellest eemaldatuks, kui kohus on teinud sellekohase märke kohtute infosüsteemis. Kui dokumenti ei ole võimalik toimikusse salvestada, võib selle võtta toimiku juurde digitaalsel andmekandjal või paberdokumendina ning selle kohta tehakse märge toimikusse.

(4) Kohtule edastatud või kohtu koostatud paberdokumendid skaneeritakse ja salvestatakse kohtute infosüsteemis asjakohase menetluse juures elektroonilise dokumendina. Kohtute infosüsteem salvestab automaatselt dokumendi süsteemi salvestamise aja ja dokumendi salvestanud isiku andmed. Kohtute infosüsteemi salvestatud dokumendid asendavad ära kirjadena esitatud paberdokumente.

(5) Kui kohus ei määra teisiti, säilitatakse käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud paberdokumente kohtuasja menetluse jõustunud lahendiga lõppemiseni selle kohtu kantseleis, kellele dokument esitati.“;

2) seadustikku täiendatakse §-ga 56¹ järgmises sõnastuses:

„§ 56¹. Digitaalse toimiku pidamise võimatus

Kui toimiku digitaalne pidamine on selleks vajalike tehnosüsteemide mittetoimimise või muu erandliku asjaolu tõttu võimatu, samuti kui toimingute tegemise asukoha või menetlusdokumendi koostamise kiireloomulisuse tõttu ei ole seda ajutiselt võimalik teha digitaalselt, peetakse toimikut või selle osa paberil. Erandliku asjaolu möödumisel lisatakse pabertoimik või selle osaks olev dokument viivitamata kohtute infosüsteemi.“;

3) paragrahv 57 tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 59 lõige 5² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5²) Riigisaladust või salastatud välisteavet hoitakse toimikust eraldi ümbrikus või köites riigisaladuse või salastatud välisteabe ja seda sisaldava salastatud teabekandja töötlemisele esitatavate nõuete kohaselt asja menetlevas kohtus. Menetlusosalise või tema esindaja taotlusel esitatakse talle riigisaladuse ja salastatud välisteabe seaduses sätestatud korras tutvumiseks asjas tõendina kasutatav riigisaladust või salastatud välisteavet sisaldav teabekandja. Sellise teabekandja tutvustamise kohta tehakse märge kohtuasja andmete juurde kohtute infosüsteemi.“;

5) paragrahvi 273 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „ärakirja“ sõnadega „või lugeda piisavaks käesoleva seadustiku § 56 lõike 4 alusel loodud elektroonilise dokumendi“;

6) paragrahvi 273 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kohus võib paberdokumendi tagastada esitaja taotluse alusel menetluse jooksul või pärast menetlust lõpetava kohtulahendi jõustumist.“;

7) paragrahvi 273 lõike 4 teine lause tunnistatakse kehtetuks;

8) paragrahvi 277 lõike 5 esimest lauset täiendatakse pärast sõna „toimikus“ sõnadega „käesoleva seadustiku § 56 lõikes 5 sätestatud korras“;

9) seadustiku 33. peatükki täiendatakse §-ga 310¹ järgmises sõnastuses:

„§ 310¹. Teabe kättetoimetamine ja edastamine kättetoimetamiseta

Menetlusega seotud teabe kättetoimetamisele ja edastamisele kohaldatakse menetlusdokumendi kohta sätestatud.“;

10) paragrahvi 321 lõige 3 ja § 334 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

11) paragrahvi 464 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Asja lahendamist ettevalmistava või muu korraldava määruse, mille peale ei saa edasi kaevata, võib teha osaliselt või täielikult automatiseeritult selleks ettenähtud infosüsteemi vahendusel, arvestades käesolevas seadustikus kohtumääruse kohta sätestatud. Sel juhul ei pea määrus olema allkirjastatud.“;

12) paragrahvid 636 ja 675 ning § 708 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks.

§ 2. Halduskohtumenetluse seadustiku muutmine

Halduskohtumenetluse seadustikus tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 87 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Riigisaladust või salastatud välisteavet sisaldavate dokumentide suhtes kohaldatakse tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 59 lõiget 5².“;

2) paragrahvid 186 ja 216 ning § 219 lõige 8 tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 244 lõike 2 esimesest lausest jäetakse välja sõnad „, mis tagastatakse halduskohtule“.

§ 3. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku ja täitemenetluse seadustiku rakendamise seaduse 1. peatükki täiendatakse §-ga 11⁵ järgmisest sõnastuses:

„§ 11⁵. Pabertoimikud

Kohtuasja toimikutele, mis on alustatud enne 2022. aasta 1. juunit, kohaldatakse kuni 2022. aasta 31. maini kehtinud regulatsiooni.“.

§ 4. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub 2022. aasta 1. juunil.

Jüri Ratas
Riigikogu esimees

Tallinn, ...2021

Algatab Vabariigi Valitsus